

Alm. Gedeblad

Lonicera periclymenum

Alm. Gedeblad eller kaprifolium er en lian der snor sig med uret op ad træer og stolper. Den er bygget, så den kun kan sno sig den vej: altid med uret!

Den er almindelig udbredt i hele landet, og kan trives på al slags jord, men fortrækker lysåbne krat, hvor den kan komme op i lysset. Den blomstrer i højsommeren.

Blomsterne dufter kraftigt og planten forbindes ofte med sommernattens sværmerier.

Blomsterne vokser parvis i bladhjørnerne. De er rosa yderst men lysegule indvendigt og særdeles vellugtende. Kronbladene er vokset sammen til lange rør, så kun insekter med meget lange snabler kan nå ned og få fat på nektaren og hjælpe til med bestøvningen.

For at tiltrække 'kunder', udsender kaprifolien især sin duft om aftenen, for at gøre de langsablede bestøvere opmærksom på, at baren er åben.

I vor sukkerfattige fortid, har børn sikret sig lidt lækkert ved at suge blomsternektaren ud af kaprifoliens kronrør. Hvepsen, der er for tyk og klodset til at nå ned til godterne, gnaver hul i siden af blomsten, for at få fat i den søde saft, uden at levere bestøvning til gengæld. Rent tyveri!

Bærret er rødt, men anses for giftigt. Indtagelse medfører diarre og opkastning, og har været brugt til fosterfordrivelse.

Af veddet har man fremstillet spadserestokke og spidser til billardstokke og tænder til river, samt andet, der først og fremmest skal være brudsikkert.

Trækul af kaprifolie er velegnet til at fremstille krudt.

I dag dyrkes gedeblad eller kaprifolie navnlig som prydblade, men den vilde plante sætter fortsat sit præg på den fri natur med sin duft og sine blomster.

Middelalderhaven fakta:

Almindelig gedeblad er udbredt i DK, ligesom dens slægtning dunet gedeblad. Den ægte kaprifolium er derimod sjælden.

Tema 23: Middelalderhavens roser og slyngplanter